

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122329298
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:6122329298.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zast. JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, XXX XX, zast. JUDr. Tomáš Polák, advokát so sídlom Poštová 14, 040 01 Košice, o zaplatenie 743,87 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 504 eur s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy

- 48 eur od 16.3.2020 do zaplatenia,
- 118,50 eur od 16.4.2020 do zaplatenia,
- 118,50 eur od 16.5.2020 do zaplatenia,
- 118,50 eur od 16.6.2020 do zaplatenia,
- 100,50 eur od 16.7.2020 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 31,42%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Návrhom na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica v súlade s § 3 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní (ďalej len „ZoUK“) sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia 504 eur so zmluvným úrokom z omeškania, zmluvnou pokutou vo výške 10% ročne a úrokom z omeškania. Nárok uplatnil titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 809800387 zo dňa 6.3.2018 (ďalej len „Zmluva“). Žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 3300 eur, ktorý sa zaviazal splácať v pravidelných 36 mesačných splátkach vo výške 118,50 eur, pri výške fixnej ročnej úrokovej sadzby 17,51 % a výške RPMN 19 %, a to až do celkovej čiastky vo výške 4266 eur. Žalobca úver zosplatnil. Žalovaný doposiaľ uhradil 2796 eur.

2. Okresný súd Banská Bystrica vyzval žalobcu, či súhlasí s vydaním platobného rozkazu v časti, ktorej sa rozpor s právnymi predpismi netýka, t.j. v časti istiny 504 eur, zmluvného úroku vo výške 966 eur, úrokov z omeškania uvedených v návrhu a trov konania, s čím žalobca vyslovil súhlas (čl. 41). S poukazom na ust. 8 ods. 1 ZoUK preto súd koná ďalej len o zvyšku nároku. Vo vzťahu k zápočtu jednotlivých splátok žalobca uviedol, že jednotlivé splátky žalovaného boli prednostne započítané na istinu úveru.

3. V predmetnom upomínacom konaní bol dňa 17.3.2023 vydaný platobný rozkaz sp. zn. 8Up 626/2022, ktorému žalovaný podal včas odpor.

4. V podanom odpore namietal, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by preukazoval, že okamžitá splatnosť úveru nastala práve dňa 15.6.2019. Rovnako namietal, že Zmluva nemá všetky obligatórne náležitosti, keďže termíny splátok istiny, úrokov, prípadne iných poplatkov nie sú v nej uvedené, preto sa úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový.

5. V súlade s § 14 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní podal žalobca návrh na pokračovanie v konaní na tunajšom súde ako súde príslušnom na prejednanie vecí podľa a zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“). K podanému odporu sa vyjadril v tom smere, že žalovanému poskytol bezúčelový spotrebiteľský úver a nejedná sa o jedinú Zmluvu uzatvorenú so žalovaným. Žalovaný neplnil svoje povinnosti zo Zmluvy, preto stratil výhodu splátok.

6. V duplikate žalovaný namietol premlčanie s poukazom na to, že ak žalobca ako veriteľ platne a účinne vyhlásil okamžitú splatnosť dlhu, resp. úveru „Výzvou na úhradu“ zo dňa 20.06.2019, ktorá bola žalovanému riadne doručená, a ktorou bol žalovaný ako dlžník upozornený na uplatnenie tohto práva veriteľa, okamžitá splatnosť úveru nastala v súvislosti s neuhradením predpísaných splátok žalovaným, splatných dňa 15.03.2019 (prvá splátka), 15.04.2019 (druhá splátka), 15.05.2019 (tretia splátka) a 15.06.2019 (štvrtá splátka), v zmysle žalobcom predloženej „Výzvy na úhradu“ zo dňa 20.06.2019 a „Varovania“ zo dňa 30.05.2019.

Prvou splátkou, ktorá vyvolala vyhlásenie okamžitej splatnosti dlhu/úveru žalobcom dňa 20.06.2019, tak bola v zmysle § 53 ods. 9 (po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky) a § 103 Občianskeho zákonníka splátka splatná dňa 15.03.2019. Odo dňa 16.03.2019 bol tak žalovaný v omeškani s úhradou tejto splátky, a vzhľadom na neskoršie vyhlásenie okamžitej splatnosti dlhu/úveru žalobcom „Výzvou na úhradu“ zo dňa 20.06.2019, aj s úhradou celého „zosplateného“ dlhu a úveru v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka. Ten istý deň, t.j. 16.03.2019, tak začala plynúť podľa § 101 OZ trojročná premlčacia doba celého dlhu, ktorá uplynula dňa 16.03.2022. Keďže žalobca podal žalobu, resp. návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, až dňa 13.05.2022, súd mu nemôže jeho právo priznať, pretože je premlčané. V prípade, že konajúci súd bude toho názoru, že nárok žalobcu nie je premlčaný, žalovaný poukázal na to, že Zmluva, ktorú so žalobcom uzavrel, neobsahuje všetky náležitosti, v dôsledku čoho je treba považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

7. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil právny zástupca žalobcu, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil a súhlasil, aby sa súdne pojednávanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti. Preto súd prejednal a rozhodol spor na pojednávaní v neprítomnosti žalobcu v súlade s ustanovením § 180 CSP s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy.

8. Súd na nariadenom pojednávaní vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a zistil tento skutkový stav:

9. Žalobca a žalovaný uzatvorili Zmluva, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 3300 eur s fixnou ročnou úrokovou sadzbou 17,51 %, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 36 mesačnými splátkami po 118,50 eur, pričom celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť činila podľa Zmluvy 4266 eur. RPMN bola uvedená vo výške 19%. Prvá splátka úveru bola splatná dňa 15.4.2018.

10. Z predloženého prehľadu splátok plynú nepravidelné úhrady žalovaného vo výške 118,50 eur od 15.3.2018 do 2.9.2019 (16 úhrad). Následne boli dňa 4.5.2020, 20.7.2020, 24.7.2020, 27.8.2020, 27.10.2020 a 1.12.2020 realizované úhrady vo výške 150 eur. Žalobca uviedol, že jednotlivé splátky žalovaného boli prednostne započítané na istinu úver, z čoho podľa predloženého splátkového kalendára plynie, že úhrada vo výške 2796 eur zodpovedá plne uhradeným splátkam splatným do 15.2.2020 (2725,50 eur) a čiastočne pokrýva je pokrytá splátka splatná dňa 15.3.2020 vo výške 70,50 eur.

11. Z varovania zo dňa 30.5.2019 plynie, že žalovaný bol upozornený, že je v omeškani s úhradou v poradí tretej splátky vo výške 118,50 eur splatnej dňa 15.5.2019 a v prípade, ak nedôjde k úhrade chýbajúcich splátok do 5 dní, dňa 20.6.2019 sa stane splatný celý dlh. Doručenie varovania žalobca nepreukázal.

12. Dňa 20.6.2019 žalobca úver v celom rozsahu (2962,50 eur) zosplatnil, čo plynie z výzvy na úhradu. Doručenie výzvy na úhradu žalobca nepreukázal.

13. Na výzvu súdu, aby žalobca preukázal postup podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy 6.3.2018 (ďalej len „ZoSÚ“) a predložil všetky doklady a výstupy z registrov, ktorým sa overovala bonita žalovaného, uviedol cit: „Klient p. B. A. požiadal dňa 06.03.2011 o poskytnutie pôžičky vo výške 3.300,- Eur. Po spísaní žiadosti o poskytnutie úveru č. 809800387 bola žiadosť o poskytnutie úveru odoslaná na regionálnu agentúru. Na úvod žalobca uvádza, že žalovaný bol povinný v žiadosti o úver uviesť pravdivé údaje o svojich mesačných príjmoch a výdavkoch. Na regionálnej agentúre bola žiadosť elektronicky zaznamenaná v internom systéme spoločnosti. Spoločnosť vytvorila tzv. Overovací formulár, o histórii klienta v informačnom systéme spoločnosti v zmysle ktorého boli overené informácie v zozname ST bez výsledku, v univerzálnom registri bez výsledku, v katasterportali bez výsledku, v notárskom centrálnom registri záložných práv bez výsledku, databáze stratených občianskych preukazov s výsledkom, že tento občiansky preukaz nie je evidovaný ako stratený alebo odcudzený. Následne bol verifikovaný scóring klienta, t.j. regionálna agentúra zhodnotila príjmy a výdaje v zmysle predpisu R-9. Príjem žiadateľ v žiadosti uviedol vo výške 498,36 Eur a výdavky v sume 0,- Eur, t.j. mesačne klientovi ostala voľná suma vo výške 498,36 Eur. Celkový skóring klienta je výslednicou skóringovej matice, tvorenej stanoveným stupňom finančného a obchodného rizika a históriou klienta. Požadovaná výška úveru bola stanovená na 3.300,- Eur. Žalobca poukazuje na § 7 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z. Zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov: „Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.“ Na základe uvedeného žalobca nemal pochybnosť o pravdivosti údajov uvedených v Žiadosti o úver a tieto klientom poskytnuté údaje sa stali základom posudzovania schopnosti klienta splácať predmetný úver.“ Z predloženého overovacieho formulára plynie, že príjem bol overený prostredníctvom potvrdenia o príjme, ktoré však nepredložili súdu. V ďalšom boli jeho súčasťou výpisy z registrov, a to register úverov – bez výsledku, odcudzených dokladov, Úradu pred dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, dlžník.sk, telefonny.zoznam.sk, Sociálnej poisťovne (vyhľadávanie podľa obchodného mena RONI group), univerzálného registra, živnostenského registra, obchodného registra a notárskeho centrálného registra záložných práv.

14. Zistený skutkový stav takto právne posúdil:

Podľa § 52 ods. 1 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 1 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 2 písm. d) ZoSÚ, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 4 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky^{17a}) sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu^{1d}) tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ Veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 17 ZoSÚ Vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,^{17a}) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

15. V predmetnej právnej veci je nepochybné postavenie účastníkov ako dodávateľa a spotrebiteľa, čo plynie aj z názvu samotnej Zmluvy označenej ako Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru. Právny predchodca žalobcu vystupoval ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný ako fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal napriek predchádzajúcej výzve postup, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver. Žalobca vo vyjadrení síce poukázal, ako postupoval pri skúmaní bonity, avšak dodané dôkazy hodnoverne preukazujúce postup v súlade s § 7 ZoSÚ nemožno považovať za postačujúce.

17. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe

informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov,

tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

18. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex officio preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C-303/20).

19. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 6. júna 2019, Schyns C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 2019, Schyns, C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

20. Vo vzťahu splneniu si povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa ako najdôležitejšej predzmluvnej povinnosti veriteľa žalobca predložil overovací formulár.

21. Žalobca napriek výzve súdu nepredložil žiaden doklad preukazujúci príjem žalovaného. Veriteľ teda nepreukázal, že príjem spotrebiteľa zisťoval (§ 7 ods. 20 písm. a), ods. 27 ZoSÚ), čo sa považuje za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (§ 11 ods. 2 veta posledná ZoSÚ). K uvedenému súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp 8/2022 cit.: „Ako bolo vyššie naznačené, porušením povinností uvedených v § 7 ods. 1 ZoSÚ má dôsledky uvedené v § 11 ods. 2 prvá veta ZoSÚ. To znamená, že v každom prípade je subjekt poskytujúci spotrebiteľský úver (v danom prípade právny predchodca žalobcu, t.j. banka - X.) povinný zabezpečiť si doklad o príjme klienta - spotrebiteľa, teda neskoršieho dlžníka, čo žalobca v danom prípade nepreukázal.“ Žalobca iba vychádzal z príjmu uvedeného žalovaným v žiadosti (498,36 eur)

22. Z predložených dôkazov je zrejmé, že veriteľ nezisťoval nielen príjem, ale ani výdavky žalovaného. Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Žalobca pritom vychádzal z tvrdenia žalovaného, že jeho výdavky sú v sume 0 eur, čo nepochybne nemá reálny základ.

23. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 2178/2018-77 z 25.7.201 cit.: „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. C., B. D. E., J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozující, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.“

24. Z overovacieho formuláru plynie, že bola vykonaná lustrácia v registra úverov – bez výsledkov. O uvedenom žalobca nepredložil žiaden dôkaz. Vznikajú pritom oprávnené pochybnosti, ako bola lustrácia vykonaná, keďže žalobca sám upriamuje pozornosť na to, že sa nejedná o jedinú Zmluvu uzavretú so žalovaným a rovnako zo Zmluvy plynie priamo označenie čísla predchádzajúcej Zmluvy.

25. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver a údajmi z príslušných databáz.

26. Podľa názoru súdu všetky tieto skutočnosti vo svojom súhrne preukazujú hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Žalobca si nezískal, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Nedôsledne zisťoval, a preto ani nezohľadnil príjmy a výdavky žalovaného, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť. Nepreukázal tiež, že vykonal lustráciu v registri úverov.

27. Tento záver je podporený aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/153/2019: „Je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti.“

Žalobca nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaná výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

28. Žalobca teda predloženými dôkazmi nepreukázal, že by jeho právnym predchodca konal s vynaložením odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver. V tomto smere súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie cit.: „Je však potrebné zdôrazniť, že dodržiavanie tejto zásady by bolo porušené, ak by dôkazné bremeno nesplnenia povinností upravených v článkoch 5 a 8 smernice 2008/48 zaťažovalo spotrebiteľa. Tento totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu jednak neposkytol informácie podľa článku 5 tejto smernice a jednak neoveril jeho úverovú bonitu. Naopak účinné vykonanie práv priznaných smernicou 2008/48 zabezpečuje vnútroštátna právna úprava, podľa ktorej je veriteľ v zásade povinný preukázať pred súdom správny výkon týchto predzmluvných povinností. Cieľom takéhoto pravidla je zaistiť, ako uvádza bod 21 tohto rozsudku, ochranu spotrebiteľa, bez neprimeraného poškodenia práva veriteľa na spravodlivý proces. Ako totiž uvádza v bode 35 svojich návrhov generálny advokát, obozretný veriteľ si musí byť vedomí nevyhnutnosti zbierania a uchovania dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenia.“ (bod 27 a 28 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-449/13).

29. Súd majúc na zreteli vyššie uvedené skutočnosti vychádzal súd zo záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru a keďže považoval porušenie povinnosti právneho predchodcu žalobcu v intenzite hrubého porušenia povinnosti v súvislosti so zisťovaním a preverovaním schopnosti žalovaného splácať úver, úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 veta prvá, druhá ZoSÚ). Zosplatnenie úveru je preto neplatným právnym úkonom. Rovnako z uvedeného dôvodu sa súd nezaoberal námietkou, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti, keďže by to nebolo spôsobilé privediť pre žalovaného priaznivejšie rozhodnutie vo veci (rovnako absencia obligatórnych náležitostí spôsobuje dôsledok bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, ktorý súd konštatoval).

30. Pokiaľ súd dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov bez možnosti jeho zosplatnenia, potom žalobca má právo len na vrátenie istiny úveru. Zo žaloby plynie, že doposiaľ bola uhradená pohľadávka do výšky 2796 eur (vzhľadom na dátum poslednej úhrady – 1.12.2020 - plynúcej z platobnej histórie), započítavajúc celé plnenie na istinu vo výške 3300 eur, ostalo žalovanému na istinu uhradiť 504 eur. Keďže zároveň súd dospel k záveru o nemožnosti predčasného zosplatnenia úveru, bolo jeho povinnosťou sa vyporiadať so započítavaním prijatých platieb zo strany žalovaného.

31. Z obsahu Zmluvy neplynie dohoda o amortizácii, pričom z podania žalobcu je zrejmé, že jednotlivé splátky žalovaného boli započítavané prednostne na istinu úveru (čl. 27).

32. Za tohto stavu potom prijaté platby zo strany žalovaného vo výške 2796 eur zodpovedajú započítajúc plnenie splátok na istiny zodpovedajú úhradám za splátky splatné do 15.2.2020 a splátku splatnú do 15.3.2020 vo výške 70,50 eur.

33. Od 15.3.2018 do 2.9.2019 boli nepravidelne realizované platby vo výške 118,50 eur a od apríla 2020 do 1.12.2020 boli rovnako nepravidelne realizované platby vo výške 150 eur, k čomu súd poukazuje na právny názor, z ktorého vo veci vychádzal cit. „V prípade, že plnenie nestačí na vyrovnanie všetkých dlhov u toho istého veriteľa a že dlžník pri plnení neurčil, ktorý z viac dlhov (prípadne v akej časti) chce vyrovnať, neprechádza právo voľby, ktorý z viac dlhov bol uhradený, príp. v akej výške, na veriteľa. Pri splnení dlhu veriteľ totiž môže prejaviť svoju vôľu len v jednostrannom právnom úkone, ktorým plnenie prijme (ak si to vyžaduje povaha predmetu plnenia), a jeho prípadná vôľa, na ktorý z viac dlhov si plnenie započíta (ak nestačí poskytnuté plnenie na úhradu všetkých dlhov dlžníka), nemá žiadnu právnu relevanciu. Pri úvahe, ktorý z dlhov bol za tejto situácie vyrovnaný, potom možno vychádzať buď zo zásady priority (prednostného vyrovnanie niektorého z viac dlhov, založeného napríklad na dobe ich splatnosti, na úrovni ich zabezpečenia, na ich povahe a pod.) alebo zo zásady proporcionality (pomerného vyrovnanie všetkých dlhov). Ak sa nemôže uplatniť zásada priority, nakoľko pravidlá stanovené pre prednostné vyrovnanie dopadajú na viac dlhov, je treba postupovať – ako je zrejmé z povahy veci – podľa zásady proporcionality.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn.

21Cdo 326/2004). Majúc na zreteli započítavanie plnenia najprv na istinu započítaval súd prijaté plnenia žalovaného na splátky istiny najskôr splatné.

34. V čase podania žaloby boli teda uhradené splátky splatné do 15.2.2020 a čiastočne splátka splatná dňa 15.3.2020, preto nárok na zostatok istiny zo strany žalobcu ďalšími splátkami splatnými do 15.7.2020 premlčaný nie je, keďže žaloba bola podaná 13.5.2022. Nárok bol uplatnený v rámci premlčacej doby.

35. Súd považoval zosplatenie za neplatný právny úkon, nakoľko bol vykonaný v rozpore so zákonom, preto len záverom v súvislosti argumentáciou žalovaného vo vzťahu k premlčaciu súd poukazuje na to, že recentnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky cit.: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020). Námietky žalovaného boli v tomto smere posúdenia veci nedôvodné.

36. Nedôvodný je s poukazom na záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru preto nárok žalobcu v časti zmluvného úroku vo výške 966 eur a úrokov z omeškania z neho, preto súd v tejto časti žalobu zamietol.

37. Žalobcovi bolo dôvodné priznať aj úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po splatnosti splátok istiny, teda k splátke splatnej 25.3.2020 (48 eur), 15.4.2020 (118,50 eur), 15.5.2020(118,50 eur), 15.6.2020 (118,50 eur) a 15.7.2020 (100,50 eur).

38. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

39. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a §§ 256 ods. 1, 255 ods. 2 CSP. Žalobca v konaní uplatňoval nárok vo výške 1470 eur (504 eur – istina, 966 eur – kapitalizovaný zmluvný úrok). Žalovaný mal v konaní čiastočný úspech vo výške 65,71%. Neúspešný bol v rozsahu 34,29%. Preto vznikol žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 31,42% (65,71 – 34,29), o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.